

Кисіль Н. М.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ І НЕКОМЕРЦІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У НАДАННІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ВРАЗЛИВИМ ВЕРСТВАМ НАСЕЛЕННЯ

Досліджено сутність взаємодії держави і некомерційних організацій, її особливості в різних країнах світу на прикладі конкретних реалізованих проектів стосовно надання соціальної допомоги і підтримки малозабезпечених верств населення.

Ключові слова: некомерційні організації, неприбуткові організації публічного і приватного права, суспільно корисні і приватно корисні неприбуткові організації, вразливі верстви населення, соціальна допомога, соціальні послуги, взаємодія держави і некомерційних організацій, донорська допомога, гранти, міжнародні неприбуткові організації.

Підтримка вразливих верств населення є однією з обов'язкових функцій сучасної держави в соціальній сфері незалежно від її моделі. Однак така підтримка може надаватися у різний спосіб — як безпосередньо державними структурами, так і недержавними, що взаємодіють із державою, отримуючи від неї фінансову й інші форми підтримки.

Провідна роль у наданні соціальних послуг може належати недержавним організаціям (далі — НДО), які швидше, ніж державні структури, реагують на виникнення певних потреб у соціальній сфері. Завдяки мобільності й творчим підходам вони здатні забезпечити виявлення і задоволення потреб різних вразливих груп громадян, сприяючи розвитку конкурентоспроможних соціальних послуг. У роботі НДО керуються очікуваннями й інтересами клієнтів, маючи довіру місцевих громад. Завдяки безпосередній наближеності до клієнтів вони можуть виконувати специфічні функції, яких держава або не може виконувати, або їх організація потребує значних адміністративних і фінансових ресурсів. Надання послуг через незалежного підрядника, а не через державні установи й організації, ефективніше, бо НДО намагаються застосовувати раціональнішу організацію й оплату праці¹.

Питання взаємодії держави та некомерційних організацій у наданні соціальних послуг населенню не набули широкого висвітлення в українській фінансовій літературі. Із вітчизняних учених їх вивчала тільки Т. О. Черкашина. Низка публікацій належить зарубіжним експертам і науковцям: Е. Т. Боріс, Г. Хасок, Г. Г. Парті. З огляду на це метою статті є висвітлення зарубіжного досвіду взаємодії держави і некомерційних організацій у наданні соціальних послуг вразливим верствам населення задля наслідування прикладів, які можуть бути корисними для України.

¹ Черкашина Т. О. Недержавні громадські організації як суб'єкт надання соціальної допомоги населенню / Т. О. Черкашина [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://visnyk-ppsp.kpi.ua/ru/2010-2/10%20-%202%286%29%20-%2016.pdf>.

Неприбуткова/некомерційна організація — це юридична особа, що не ставить за мету отримання прибутку для забезпечення діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, сприяння виконанню функцій держави або місцевого самоврядування, розвитку громадянського суспільства й реалізації прав і свобод громадян.

Загалом усі неприбуткові організації можна поділити на організації публічного і приватного права (суспільно корисні й приватно корисні неприбуткові організації). Неприбуткові організації публічного права — це державні й комунальні організації, створені у розпорядчий спосіб органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування відповідно державною або комунальною власністю (власністю Автономної Республіки Крим), утримуються за рахунок коштів відповідних бюджетів і діяльність яких спрямована на забезпечення виконання функцій держави чи органів місцевого самоврядування.

До суспільно корисних організацій належать політичні партії, громадські, релігійні і благодійні організації, а також заклади сфери культури, мистецтва, науки, освіти, охорони здоров'я, навколишнього середовища, надання соціальних послуг і підтримки соціально вразливих верств населення, торгово-промислові палати, фондові й товарні біржі, інші організації, утворені юридичними і фізичними особами, діяльність яких має суспільно корисний характер.

До приватно корисних організацій входять пенсійні фонди, кредитні спілки, споживчі й житлово-будівельні кооперативи, спілки, асоціації та інші об'єднання юридичних осіб, товариства співвласників квартир, інші організації, діяльність яких спрямована на забезпечення законних економічних інтересів членів (учасників) організації.

Неприбуткові організації відносять до так званого третього сектору — недержавного, неурядового, незалежного, некомерційного, неприбуткового, благодійного сектору добровільної активності, філантропічного чи, як називають ці організації у країнах Заходу, “не для прибутку” (notforprofit)².

Для ефективної взаємодії держави і некомерційних організацій є певний механізм соціальних взаємовідносин:

- державне соціальне замовлення (замовлення на соціальні програми через конкурсний механізм);
- соціальне обслуговування (участь НДО в обслуговуванні населення поряд з іншими організаціями в таких сферах діяльності, де необхідно проводити ліцензування (медицина, освіта тощо));
- державна фінансова підтримка шляхом надання податкових і бюджетних субсидій, враховуючи: пільги на сплату податків, митних та інших зборів і платежів; повне чи часткове звільнення від плати за користування державним або муніципальним майном; матеріально-технічне забезпечення і субсидіювання діяльності благодійних організацій; звільнення від оподаткування грантів зарубіжних організацій і фондів;

² Про неприбуткові організації : проект Закону України // Канадсько-український законодавчий і міжнародний проект [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.culip.com.ua/dt_cult_zakon1_u.html.

- лобіювання (легалізація і правове регулювання лобістської діяльності для сприяння реалізації конституційного права громадян на участь в управлінні справами держави шляхом впливу на процес прийняття рішень органами державної влади, а також для забезпечення більшої гласності в діяльності цих органів);
- стимулювання соціальної активності прямим фінансуванням (пряме, контрактно-договірне і конкурсне фінансування діяльності організацій і суспільно корисних програм; здійснення цільового фінансування і підтримки соціально значущих програм суспільних об'єднань за їх заявами у формі державних грантів; укладення договорів на виконання державних програм на конкурсній основі; фінансування на конкурсній основі програм, які реалізуються благодійними організаціями; пільгові кредити і гарантії за кредитами);
- соціальне стимулювання недержавних спонсорів (пільги фізичним і юридичним особам, які надають матеріальну допомогу у формі внесків, враховуючи пільги зі сплати податків).

Виокремлюють чотири види режимів взаємодії некомерційних організацій і держави:

- *статичний* (державні соціальні витрати низькі й діяльність некомерційних організацій не набрала обертів, наприклад у Японії);
- *соціал-демократичний* (державні соціальні витрати високі, тоді як активність некомерційного сектору низька, як у Скандинавських країнах);
- *корпоративний* (високі державні соціальні витрати поєднуються з розвинутою діяльністю НДО (Франція й Німеччина));
- *ліберальний* (державні соціальні витрати низькі, а весь тягар фінансування лягає на НДО, наприклад у США і Великобританії)³.

Державні структури й некомерційні організації взаємодіють між собою, зокрема у питаннях надання соціальних послуг вразливим верствам населення, що є однією зі складових державної соціальної політики.

Можна виокремити питання, з яких співпрацюють неурядові організації і уряд під час реалізації конкретних проектів (табл. 1).

У різних країнах співпраця влади і неприбуткових організацій має певні особливості. Так, у США, Канаді та ЄС існує координація діяльності влади й НДО. Некомерційні організації в Індії також одержують значну підтримку від уряду і прагнуть до близької співпраці з ним. Неприбуткові організації Африки вважають за необхідне співпрацювати з урядом або, як мінімум, уникати протидії владі, тоді як більшість неурядових організацій Латинської Америки діє в опозиції до уряду.

Перший соціальний фонд був створений у Болівії 1987 р. Так званий Соціальний фонд екстреної допомоги мав забезпечувати тимчасову зайнятість і надання соціальних послуг для населення, яке найбільше постраждало внаслідок економічної кризи. Соціальний фонд у Болівії отримує за-

³ Non-for-profit organizations [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.pc.gov.au/data/assets/pdf_file/0009/94554/06-chapter2.pdf.

Таблиця 1

Співпраця неурядових організацій і уряду під час реалізації проектів

Стадія проектного циклу	Сфера залучення неприбуткової організації
Визначення проекту	<ul style="list-style-type: none"> —Забезпечення консультацій/інформації щодо місцевих умов та особливостей; —участь в екологічних і соціальних оцінюваннях; —організація консультації з бенефіціаріями/впливовими партіями; —репрезентація потреб/пріоритетів місцевих громад перед владою; —джерело ідей під час втілення пілотних проектів
Розроблення проекту	<ul style="list-style-type: none"> —Консультація уряду, місцевих громад; —допомога в розробленні проекту; —канал інформації для населення
Фінансування	<ul style="list-style-type: none"> —Спільне фінансування; —додаткове джерело коштів
Виконання	<ul style="list-style-type: none"> —Проектний підрядчик або менеджер (для постачання послуг, навчання, будівництва тощо); —залучення нових виконавців; —фінансова посередницька роль; —технічна організація; —консультації місцевим громадам щодо ефективного використання фінансової допомоги; —упровадження додаткових заходів; —впровадження механізму фінансування бенефіціарія
Контроль і оцінювання	<ul style="list-style-type: none"> —Контроль за реалізацією проекту й оцінювання результатів; —забезпечення моніторингу та оцінювання; —незалежний контроль і оцінювання

Джерело: The Role of Non Governmental Organizations (NGOs) in Development [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nigeriavillagesquare.com/articles/samuel-uwhejevwe-togbolo/the-role-of-non-governmental-organizations-ngos-in-development.html>.

мовлення на здійснення проектів від уряду, інших некомерційних організацій, органів місцевого самоврядування.

У Замбії соціальні фонди для розширення та підвищення рівня ефективності проектів залучають до співпраці місцеві органи влади й уряд, зокрема у питаннях надання грантів та збільшення фінансування.

У таких країнах, як Болівія, Нікарагуа, Гондурас, де НДО і влада тісно співпрацюють, а також спостерігається тенденція до децентралізації, більшість соціальних проектів розробляється місцевою владою. НДО, у свою чергу, надають технічну, освітню та управлінську підтримку органам влади.

Упродовж підготовки програми підтримки охорони здоров'я, харчування і народонаселення у Бангладеш між урядом, міністерством охорони здоров'я та сімейного благополуччя й різними партнерами були проведені дискусії та розроблено план стратегічного інвестиційного розвитку на 2003–2010 роки, який фокусувався на вразливих верствах населення.

У 2003 р. Міністерство охорони здоров'я та сімейного благополуччя Бангладеш, НДО і представники приватного сектору провели обговорення стратегічного плану оздоровлення малозабезпеченого населення та погодили конкретні механізми й інструменти для зменшення несправедливості і соціальної нерівності у сфері медицини. Було розроблено критерії віднесення до вразливих верств населення й цільові соціальні програми.

Результатом реалізації цієї політики стало зменшення рівня бідності у Бангладеш.

Конкретно за підтримки уряду було реалізовано такі програми:

- **Vulnerable Group Development (VGD)** – програма із забезпечення продуктами харчування бідних та самотніх жінок. Програма передбачала не лише забезпечення певних категорій жінок продовольством у розрахунку 30 кг на 1 особу, а й отримання ними можливості здобувати освіту і проходити безоплатні тренінги, які проводили неурядові організації протягом двох років. Наприкінці програми жінкам надавався доступ до мікрокредитів, а також вони могли брати участь у малому бізнесі. Метою проекту було не тільки поліпшення здоров'я жінок, а й їхня соціалізація, надання можливості перекваліфікації та працевлаштування.
- **Marie Stopes Clinic Society** – партнер неурядової організації Marie Stopes International, заснованої у Великобританії. MSCS – одна з лідерів НДО у секторі охорони здоров'я Бангладеш. MSCS співпрацює з 23 центрами охорони здоров'я і 44 малими медичними центрами у трущобах. MSCS забезпечує низку медичних послуг, зокрема для матерів і дітей, із планування сім'ї, загального здоров'я. MSCS проводить навчання тих, хто надає медичні послуги в урядовому, неурядовому і приватному секторах із метою зміцнення здоров'я націй різних країн. MSCS здійснив чимало інноваційних проектів для допомоги маргінальним верствам суспільства. Серед них:
 - програма екологічного одягу;
 - освітній проект для торговців чаєм;
 - створення закладів нетрадиційної медицини;
 - допомога безпритульним тощо⁴.

До цільової аудиторії цієї програми входили: міська біднота, безпритульні, молодь віком від 10 до 20 років, наркомани, колишні злочинці та інші представники маргінальних верств населення⁵.

У 2011 р. в Того за взаємодії уряду й НДО було реалізовано програму, спрямовану на підтримку бідних дітей, особливо з сільської місцевості: забезпечення їх у достатній кількості екологічно чистими продуктами харчування й питною водою, поліпшення доступу до освіти, боротьба з соціальною та гендерною нерівністю. Тоді як національні й локальні НДО відпо-

⁴ Сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://siteresources.worldbank.org/BANGLADESHEXTN/Resources/FINALprintversion_Paper-5.pdf.

⁵ Там само.

відали за впровадження і щоденний моніторинг стану справ, влада забезпечувала загальне керівництво і координацію проекту. Зокрема, міністерства водних ресурсів та охорони здоров'я працювали над забезпеченням водопостачання, поліпшенням санітарно-гігієнічних умов, комунальної інфраструктури в школах⁶.

У постсоціалістичних країнах діяльність неприбуткових організацій і їхня співпраця з владою почала розвиватися із середини 90-х років. Наприклад, у 1998 р. за підтримки уряду Румунії було створено Фонд соціального розвитку для зниження рівня бідності у суспільстві. Світовий банк став одним із донорів фонду⁷.

Різну підтримку мають неприбуткові організації і в розвинутих країнах. Про це свідчать дані щодо частки різних джерел фінансування НДО цих країн. Так, неурядові сервісні організації у Великобританії отримують від держави 26 % фінансування, їхні власні доходи становлять до 35 %. НДО Фінляндії мають до 57 % державного фінансування та до 38 % — власних надходжень. У Німеччині функції надання соціальних послуг передані недержавним суб'єктам, і тому зрозуміло, що відсоток державного фінансування НДО у цій країні достатньо високий — 83 %, тоді як власні доходи становлять 10 % від загального бюджету організації⁸.

У США урядова підтримка некомерційних організацій має як прямі, так і непрямі форми. Найчастіше застосовуються прямі механізми підтримки — субсидії або гранти. Неприбуткові організації також одержують підтримку у формі винагороди від контрактів, які державні інституції укладають з НДО для реалізації конкретних проектів. Уряд забезпечує непряму підтримку через ваучери на споживачів, що дає змогу НДО отримувати прибуток від кожного клієнта, якому надається послуга. Така система застосовується, як правило, у програмах сфери охорони здоров'я. Ця форма підтримки НДО сприяє розвитку конкуренції як між некомерційними структурами, так і між усіма інституціями, що надають послуги у цій сфері, тому змушує НДО приділяти більше уваги клієнту і його потребам.

До того ж уряд забезпечує непряму підтримку НДО через податкову політику, звільняючи їх від сплати різних податків, зменшуючи ставки і надаючи податкові знижки⁹.

⁶ Сайт Світового банку [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://siteresources.worldbank.org/SOCIALPROTECTION/Resources/SP-Discussion-papers/Safety-Nets-DP/1117.pdf>.

⁷ Сайт Світового банку [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://siteresources.worldbank.org/INTSF/Resources/3956691135699157512/VanDomelen_SocialCapitalinSFs_DRAFT.pdf.

⁸ Черкашина Т. О. Недержавні громадські організації як суб'єкт надання соціальної допомоги населенню / Т. О. Черкашина [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://visnyk-psp.kpi.ua/ru/2010-2/10%20-%202%286%29%20-%2016.pdf>.

⁹ Vance Government funding and failure in non-profit organizations [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://scholarworks.iupui.edu/bitstream/handle/1805/2502/ThesisFINALDRAFT.pdf?sequence=1> — DenielleL.

Загалом діяльність некомерційних організацій у Сполучених Штатах регулюється Федеральним податковим кодексом. Усі некомерційні організації з доходами 5000 дол. США або більше, окрім релігійних, повинні реєструватися у Внутрішній податковій службі. Ті некомерційні організації, які переймаються загальносуспільними цілями й організовані з освітньою, релігійною, науковою, літературною метою, для боротьби з бідністю й підтримки вразливих верств населення, мають право отримати статус благодійної організації, який звільняє їх від сплати податків¹⁰.

США мають тривалу історію взаємовідносин НДО з державою. До 1960-х урядове фінансування некомерційних організацій було відносно обмеженим. Зазвичай державні субсидії надавалися НДО з порівняно мінімальними вимогами відповідальності, оскільки передбачалося, що некомерційні організації використовують гроші доцільно й ефективно.

Спочатку, коли федеральне фінансування для некомерційних організацій було різко збільшене в 1960-х і 1970-х роках, брак чітких директив і правил став відчутним. Для того щоб раціоналізувати цю систему і гарантувати використання урядових коштів за призначенням, правила й умови урядових контрактів стали суворішими, навіть до конкретизації імен клієнтів, яких обслуговує організація.

Також відбувся перехід до управління замість надання прямих контрактів. Раніше, до 1980-х років, укладання прямого контракту між урядом і некомерційною організацією було поширеною практикою.

Перехід до політики управління зробив взаємовідносини між урядовими і некомерційними організаціями ще опосередкованішими. Наприклад, у штатах Нью-Джерсі, Канзас і Массачусетс держава разом із некомерційними організаціями фінансує медичну допомогу дітям із бідних сімей, а некомерційні організації мають ще контракти з третіми посередниками, іншими донорами, приватними структурами. Така система дає змогу підвищити ефективність надання послуг і зосередити увагу на потребах клієнтів. Починаючи з 1980-х років, кількість укладених контрактів між урядовими й некомерційними організаціями зросла як на державному, так і на місцевому рівнях¹¹.

Скажімо, на сучасному етапі тільки протягом 2010 р. федеральний уряд уклав із НДО близько 200 000 формальних контрактів і надав гранти на загальну суму близько 100 млрд дол. Урядові кошти становили 65 %. У 2011 р. організація з питань дітей і родини — агентство Федерального департаменту охорони здоров'я — витратило 58,8 млрд дол. США на соціальні послуги, залучивши до співпраці неприбуткові організації¹².

¹⁰ Boris E. T. Nonprofit organizations in a democracy: varies roles and responsibilities / E. T. Boris [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://socio.ch/movpar/boris.htm>.

¹¹ The government non-profit relationship in the United states [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.turkishweekly.net/article/158/the-government-nonprofit-relationship-in-the-united-states-.html>.

¹² Husok H. National affairs. Non-profits and the state / H. Husok [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.manhattan-institute.org/html/miarticle.htm?id=6770#.UMBrc9fdWUm>.

У 2009 р. з ініціативи Е. М. Кеннеді було засновано Фонд соціальних інновацій, призначений для фінансування різноманітних соціальних проєктів у США переважно через некомерційні організації. Перші 11 одержувачів грантів отримали 50 млн дол. США. А за перші три роки існування фонд надав 137 млн дол. 20 організаціям – одержувачам грантів. Фонд активно діє і сьогодні. Останніми роками було надано чимало грантів на підтримку безробітних, малозабезпечених, маргінальних верств населення, людей з особливими потребами, а також гранти у сфері охорони здоров'я.

Однією з найбільших організацій-донорів у Канаді є державний фонд Ontario Trillium, щорічний бюджет якого становить 120 млн дол. США і який надає близько 1500 грантів на рік¹³.

Існує також низка міжнародних неприбуткових структур: Міжнародний комітет Червоного Хреста (International committee of the Red Cross); Християнська допомога (Cristian Aid); Врятуйте дітей (Save the children); Індоголобальна спілка соціальних послуг (Indo-global social service society); Невідкладна допомога (Actionaid); Соціальний годинник (Social Watch); Безхатченки по всьому світу (Homeless international), для яких головним завданням є розв'язання глобальних проблем. Ці організації реалізують дуже багато проєктів, спрямованих на допомогу, порятунок вразливих верств населення у різних країнах світу, однак це здебільшого країни третього світу, населення яких потребує найнагальнішої підтримки. Під час реалізації проєктів некомерційні організації тісно співпрацюють із владою цих країн.

Наприклад, Міжнародний комітет Червоного Хреста діє разом із представниками влади різних держав, зокрема у питаннях фінансування. Так, у 2011 р. уряди Австралії, Бельгії, Канади, Данії, Фінляндії, Франції, Німеччини, Ірландії, Кувейту, Люксембургу, Нідерландів, Норвегії, Іспанії, Швеції, Швейцарії, Сполученого Королівства Великобританії та Ірландії і Сполучених Штатів Америки виступили донорами Міжнародного комітету Червоного Хреста (табл. 2)¹⁴.

Міжнародна неприбуткова організація “Врятуйте дітей” (Save the children) надає допомогу дітям із малозабезпечених сімей та країн третього світу (освітні, медичні послуги, соціальна допомога дітям, хворим на інфекційні хвороби, і тим, що мають фізичні вади, проживають у незадовільних санітарно-побутових умовах, постраждали внаслідок стихійних лих чи військових конфліктів). Організація “Врятуйте дітей” тісно співпрацює з іншими НДО, урядами різних країн, донорами, місцевими партнерами¹⁵.

¹³ Ontario Trillium foundation The partnership project “An Ontario government strategy to create a stronger partnership with the non-profit sector” 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.citizenship.gov.on.ca/images/pp/downloads/MCI_Partnership_Project_accessible_030211.pdf.

¹⁴ Сайт Міжнародного комітету Червоного Хреста ICRC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icrc.org/eng>.

¹⁵ Сайт “Врятуйте дітей” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.savethechildren.org>.

Таблиця 2

Обсяг донорської допомоги урядів Міжнародному комітету Червоного Хреста

Донор	Готівка, млн CHF
Австралія	44,8
Бельгія	17,6
Канада	28,0
Данія	17,1
Європейська комісія	105,7
Фінляндія	11,7
Франція	13,8
Німеччина	34,7
Ірландія	12,0
Японія	46,9
Люксембург	10,0
Нідерланди	35,6
Норвегія	61,0
Іспанія	19,1
Швеція	83,8
Швейцарія	112,1
Сполучене Королівство Великобританії та Ірландії	152,5
США	241,1

Джерело: ICR Cannualreport 2011 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.icrc.org/eng/assets/files/annual-report/icrc-annual-report-2011.pdf>.

До проектів організації належать:

- Alive and Thrive (п'ятирічна ініціатива (2009–2013), підтримувана фондом Melinda Gates Foundation, спрямована на поліпшення дитячого харчування і здоров'я. Метою A&T є досягнення 16 мільйонами дітей у Бангладеш, Ефіопії та В'єтнамі дворічного віку. Програму реалізують місцева неурядова організація BRAC, волонтери у Бангладеш і представники уряду в Ефіопії).
- CIDA (програма в Малайзії, Мозамбіку та Південному Судані, значною мірою профінансована Канадським Міжнародним Агентством (CIDA) на суму CND 20 дол. США за три роки (1 квітня 2009 р. — 31 березня 2012 р.), метою якої є порятунок хворих дітей із малозабезпечених сімей і країн третього світу. Реалізовується у співпраці з місцевими органами влади).
- HSP/Zambia (п'ятирічна програма у 22 районах Замбії (з жовтня 2004 р. до грудня 2009 р.)), спрямована на оздоровлення населення. Виконувалася у тісній співпраці з міністерствами й іншими державними структурами, місцевими НДО, Національною радою з питань СНІДу. Влада також підтримала ініціативу щодо внесення змін до на-

вчальних планів освітніх закладів із метою надання дітям інформації про інфекційні хвороби.

- Nepal (метою програми є боротьба зі СНІДом у Непалі. Програма здійснюється через 65 місцевих НДО у координації з державними закладами охорони здоров'я)¹⁶.

Actionaid (“Невідкладна допомога”) — міжнародна неприбуткова організація, діяльність якої спрямована на захист потреб і прав найбідніших та найзнедоленіших людей на планеті, що потерпають від голоду, хвороб, насильства, дискримінації, збройних конфліктів, незадовільних санітарно-побутових умов. У цьому напрямі організація співпрацює з урядовими структурами й приватними інституціями щодо лобіювання певних питань, зокрема забезпечення медикаментами і необхідного лікування.

Social Watch (“Соціальний годинник”) — міжнародна неприбуткова організація, що бореться за справедливість, рівність і добробут у всьому світі. За підтримки урядів різних країн, ООН та інших НДО Social Watch досягає своїх цілей.

Homeless international (“Безхатченки по всьому світу”) — міжнародна неприбуткова організація, заснована у Великобританії, яка надає притулок для безхатченків у всьому світі, забезпечує їх їжею, медикаментами, соціальними послугами. Робота організації фінансується багатьма донорами — приватними фондами, Європейською комісією, Урядовим департаментом закордонних справ Великобританії, Великим лотерейним фондом. Кошти йдуть на фінансування волонтерів, фондів і місцевих організацій, які безпосередньо надають послуги населенню на місцях. Під час реалізації грантів НДО тісно взаємодіють із владою щодо погодження проектів, дизайну житлових приміщень, комунальної інфраструктури, проводять консультації та спільні зустрічі.

Таким чином, координація роботи держави й НДО у соціальній сфері підвищує ефективність надання соціальних послуг населенню, оскільки НДО тісніше взаємодіють із громадою і мають глибше бачення їхніх проблем і способів їх розв'язання. Це робить державу ближчою до задоволення потреб людей та виконання виборчих програм партій, що перебувають при владі.

¹⁶ Сайт “Врятуйте дітей” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.savethechildren.org>.